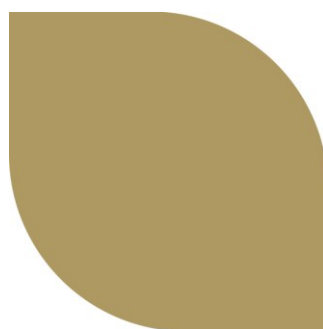
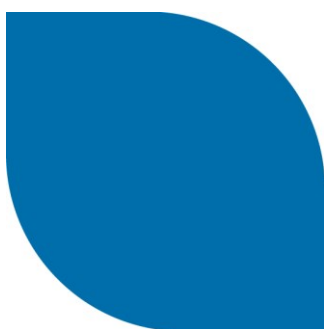

Särredovisning

Kommunalt avfall, 2024

Fastställd av kommunstyrelsen 2025-08-12 § 151

Innehåll

UPPDRAG	1
Organisation	1
VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2024	2
Årets viktigaste händelser	2
Mål och måluppfyllelse	2
Årets resultat.....	3
Taxans utveckling	4
Framtiden	4
RESULTATRÄKNING.....	5
BALANSRÄKNING.....	6
REDOVISNINGSPRINCIPER & NOTER.....	7
Redovisningsprinciper	7
NOTER.....	8
VERKSAMHETSMÅTT	11

UPPDRAG

Sollefteå kommuns avfallsenhet ansvarar för kommunens hämtning och omhändertagande av kommunalt avfall. I begreppet kommunalt avfall inräknas även slam från enskilda avloppsanläggningar. Kommunen har likaså ansvar för hämtning av så kallat ”därmed jämförligt avfall”, det vill säga avfall som liknar kommunalt avfall men som uppstår i verksamheter. Kommunen ansvarar inte för insamling av verksamhetsavfall. Kommunen har en lagstadgad skyldighet att ta hand om kommunalt avfall. Det regleras i miljöbalkens (1998:808) kapitel 15 om avfall samt i avfallsförordningen (2001:927). Insamling av hushållens kärlavfall och slam utförs av upphandlade entreprenörer. Insamlat kärlavfall fraktas till Rödsta återvinningscentral för omlastning varefter det transporteras till Korsta förbränningsanläggning i Sundsvall. Det insamlade slammet transporteras till kommunens slamlaguner för avvattning.

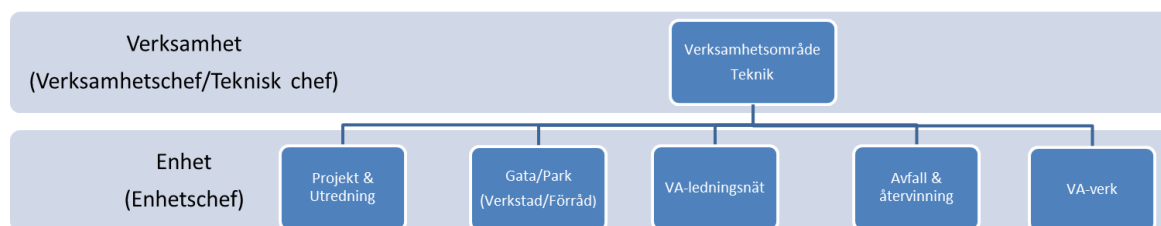
Sedan 2022 har kommunen ansvaret för insamling av returpapper (tidningar) och materialåtervinning av detta sedan regeringen beslutat att ta bort producentansvaret.

Kommunen har tre återvinningscentraler; Rödsta, Ramsele och Edsbacken, där hushållen kan lämna sitt grovavfall och el-avfall. Vad gäller farligt avfall samlas detta in på fem miljöstationer runt om i kommunen. Vidare hämtar vi även grovavfall vid fastighet två gånger om året. Kommunen finansierar kostnaderna för avfallsverksamheten via taxa för avfall och slam och det är kommunfullmäktige som fastställer taxan.

Organisation

VA-verksamheten är en affärsverksamhet inom kommunens tekniska enhet. Enheten har även ansvar för all verksamhet inom Gata/park och Avfall. Bilden nedan är ett organisationsschema över hela Tekniska enheten. From 2024 finns en ny enhet, Projekt & utredning, som samlar främst utredningsresurser som serverar övriga enheter.

Enheten för avfall har samtidigt bytt namn till Avfall & återvinning

Organisationsschema Tekniska enheten

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2024

Årets viktigaste händelser

Avfallsverksamheten har under 2024 sjösat omställningen med utsortering av matavfall. Kommunen påbörjade denna utsortering och insamling genom ett införande i två steg under året, juni och oktober. Det har varit och är ett väldigt omfattande jobb som krävt stora resurser.

Under året har arbetet med nästa stora projekt, fastighetsnära insamling av förpackningar (FNI) smugit igång och växlar upp med full styrka i inledningen av 2025. Det är numera ett kommunalt ansvar att sköta detta medan det fortfarande branschen som ska finansiera insamlingen.

Tillsammans med VA-verksamheten har beslut fattats för omhändertagande av slam från enskilda brunnar. Slammet kommer omhändertas i avloppsreningsverken vilket innebär att på sikt kommer slamlagunerna avvecklas. 2024 byggdes den första mottagningsanläggningen för slam på ett av våra reningsverk, det i Junsele.

En stor omställning som verksamheten nu påverkas av och även påbörjat arbetet med är fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper som producenterna enligt lag ska genomföra men som regeringen nu beslutat ska utföras av kommunerna. Vi kan konstatera att det därmed blir två större omställningar i vår kommun på väldigt kort tid. Den vi själv nyss genomfört gällande matavfall och den som kommer gällande förpackningar. Oavsett införandet så är det positivt för kommunen och våra kunder då det idag slängs mycket avfall i hushållssoporna som inte är kommunens ansvar utan producenternas. Den förflyttningen från kommunen till producenterna är bra på sikt och bör ge sänkta kostnader. Kommunerna ersätts för arbetet enligt en ersättningsmodell som Naturvårdsverket tagit fram. Själva övertagandet trädde i kraft 1 januari 2024. Återvinningsstationerna kommer fortsatt användas men senast 2027 ska fastighetsnära insamling av förpackningar vara utbyggt enligt gällande lag.

Mål och måluppfyllelse

Överlag ger våra medborgare och besökare höga betyg för avfallsverksamheten inom kommunen. Enkäten "Kritik på teknik" är den största i landet inom kommunalteknisk verksamhet och den nyttjas i verksamheten för att kontinuerligt utveckla och förbättra. I avfallsplanens handlingsprogram för åren 2018–2025 finns ytterligare mål kopplat till undersökningen. Under 2022 genomfördes enkäten och flera goda betyg uppnåddes. Hushållens betyg på hämtning av avfallet fick högst betyg i hela landet! Även betyget från kunderna om återvinningscentralerna fick höga betyg. Våren 2025 genomförs nästa stora enkät och resultaten av denna kommer finnas att analysera hösten 2025

Mål	Hur mäta?	Måluppfyllelse, mätning 2016	Måluppfyllelse, mätning 2019	Måluppfyllelse mätning 2022
Andel av hushåll i villa som är nöjda med hämtning av kommunalt avfall ska vara minst lika hög vid kommande mätningar	Enkät vart 3:e år	92 %	94%	93%
Andel hushåll som bor i flerbostadshus som är nöjda med hämtning av kommunalt avfall ska öka med två procentenheter per mätning fram till år 2025.	Enkät vart 3:e år	77 %	71%	85%
Andel nöjda besökande vid återvinningscentral ska öka med tre procentenheter per mätning fram till år 2025.	Enkät vart 3:e år	78 %	79%	82%
Andel personer som tycker sig tillräckligt informerade var de ska lämna sitt farliga avfall ska öka med tre procentenheter per mätning fram till år 2025.	Enkät vart 3:e år	77 %	79%	78%
Andel personer som tycker sig tillräckligt informerade hur de ska sortera sitt avfall ska öka med två procentenheter per mätning fram till år 2025.	Enkät vart 3:e år	84 %	81%	83%

Ny mätning sker under 2025

Årets resultat

Här följer en kort redogörelse för 2024 års resultat. Inom parentes redovisas motsvarande siffror för 2023. Kommunalt avfalls resultat, efter reglering, blev 0 tkr (0). Före reglering mot skuld till abonnenter redovisas en nettokostnad om 4 804 tkr (1 592).

Jämfört med budget gjordes en negativ budgetavvikelse, före reglering, om 4 748 tkr. Huvudorsaken till den negativa avvikelsen är engångskostnader kopplade till införandet av matavfallsinsamling. Ytterligare en bidragande negativ avvikelse var att viktavgifter pausades under hösten för utredning av fel i viktavläsaren, vilket resulterade i lägre intäkter än budgeterat. Förhandlingar är i slutskedet gällande kompensation från Allmiljö.

Årets investeringar uppgick till 7 936 tkr (2 282), inom Kommunalt avfall och kom främst ifrån inköp av ytterligare sopkärl och containrar ÅVS.

Taxans utveckling

Renhållningstaxan höjdes med 2 % (5 %) för 2024 och vid årets ingång fanns 905 tkr av gamla överuttag kvar att återställa. Omfattande uppstartskostnader för införandet av matavfallsinsamling medförde ett underuttag 2024 och vid årets slut fanns en fordran om 3 899 tkr, vilken ska återställas inom de kommande fem åren. Detta genom högre avgifter än kostnader.

Inget förslag till nya taxor finns med i Verksamhetsplan med budget 2026–2028. Istället avser verksamheten återkomma med ett ärende under hösten. Detta då mer arbete behövs för att utvärdera effekterna av den nya taxekonstruktionen, som infördes vid övergången till matavfallsinsamling, samt det kommande införandet av fastighetsnära insamling av förpackningar (lagkrav från och med 2027).

Framtiden

Det är nu ytterligare en mycket stor förändring på gång inom avfallsverksamheten som kommer kräva mycket planering, stora informationsinsatser samt omfattande investeringar. Det handlar om ett regeringsbeslut om att kommunen ska överta ansvaret för att samla in förpackningar fastighetsnära. I grunden ett välkommet beslut då bättre möjligheter att sortera ges direkt vid fastighet och inte vid återvinningsstationerna. Därmed förväntas mängden restavfall minska. Dock kvarstår producentansvaret och därmed ersätts kommunerna för kostnader. Ersättningsmodellen är ännu inte helt fastställd och här är det viktigt att bevaka detta, så att inte kunderna drabbas av kostnader likt det som skedde då kommunerna fick ansvaret för insamling av tidningar. Fastighetsnära insamling ska ske 2027 och fram tills dess sker insamlingen som idag med återvinningsstationer runt om i kommunen.

Vad gäller sluttäckning återstår en etapp på Rödsta samt hela deponin i Ramsele. Täckning på Edsbacken (Junsele) har utförts under 2024 och är därmed helt färdigställd. Vad gäller Ramsele så har det under slutet på 2024 påbörjats en översyn hur arbetet kan genomföras. Under 2025 kommer vissa förberedande arbeten påbörjas. Själva sluttäckningen behöver projekteras och kostnadsberäknas innan ett beslut kan fattas om genomförandes tidpunkt.

Avslutningsvis bör nämnas det arbete som pågår tillsammans med VA-enheten för att finna lösningar på avsättningen av slam från enskilda brunnar. Det används idag som material till sluttäckning men när detta är klart måste slammet tas om hand på annat sätt. Här finns även EU-direktiv samt nationella utredningar som kommer styra hur detta ska ske. Under 2025 sker ett succesivt omhändertagande av slam på reningsverket i Junsele. Vi kommer även utföra testverksamhet om slam kan tömmas på ledningsnätet eller dylikt i Sollefteå, för omhändertagande på Hågesta avloppsreningsverk.

RESULTATRÄKNING

Belopp i tkr

	Not	2024	2023
Verksamhetens intäkter	1	38 381	26 161
Verksamhetens kostnader	2	-37 753	-26 041
Avskrivningar	3	-529	-110
Verksamhetens nettokostnader		99	11
Skatteintäkter		0	0
Generella statsbidrag och utjämning		0	0
Verksamhetens resultat		99	11
Finansiella intäkter		0	0
Finansiella kostnader	4	-99	-11
Resultat efter finansiella poster		0	0
Extraordinära intäkter		0	0
Extraordinära kostnader		0	0
Årets resultat		0	0

BALANSRÄKNING

Belopp i tkr

	Not	2024	2023
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Mark, byggnader & tekniska anläggningar	5	2 927	3 124
Maskiner & inventarier	6	7 708	104
Summa anläggningstillgångar		10 635	3 228
Omsättningstillgångar			
Fordringar	7	9 226	3 097
Kassa & bank		137	3 491
Summa omsättningstillgångar		9 363	6 587
SUMMA TILLGÅNGAR		19 998	9 815
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER			
Eget kapital		0	0
Avsättningar		0	0
Skulder			
Långfristiga skulder	8	15 439	4 133
Kortfristiga skulder	9	4 559	5 682
Summa Skulder		19 998	9 815
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		19 998	9 815

REDOVISNINGSPRINCIPER & NOTER

Hela bokslutet ingår i kommunens totala bokslut. Detta är särredovisningen av Kommunalt avfall, tidigare kallat Hushållsavfall.

Redovisningsprinciper

- Verksamhetens resultat- och balansräkning har upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning, LKBR, samt de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning, RKR.
- Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.
- Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges.
- Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed.
- Kostnader som varit gemensamma med andra verksamheter har fördelats så som i tabellen på nästa sida.
- Kommunalt avfall lyder under självkostnadsprincipen och eventuellt över- eller underuttag ska återföras till abonnenterna. I verksamhetsberättelsen redogörs för planen att återställa det aktuella överuttaget. De ackumulerade överuttagen finns redovisade som en långfristig skuld och är specificerade i not.

Fördelning av kostnader som varit gemensamma med andra verksamheter

Kostnad	Fördelningsnyckel	Motiv
Ekonomiavdelning	Beräknad kostnad kravverksamhet	Specifik arbetsuppgift.
Administrativ avdelning	Fördelning efter beräknad tidsåtgång.	Matrisorganisation där personal och kringkostnader bokförs centralt och fördelas till förvaltningens alla verksamheter.
Särskilda serviceenheter	Fördelning efter redovisad tidsåtgång. Timkostnaden beräknas preliminärt i budget och justeras efter bokslut till faktisk självkostnad för avdelningen.	Matrisorganisation där personal och kringkostnader bokförs centralt och fördelas till förvaltningens alla verksamheter.
Datakostnader	IT-enhetens taxa.	Fördelas till alla verksamheter.
Renhållningsavgifter	Renhållningstaxa	Av kommunfullmäktige beslutad taxa.
Tippavgifter avloppsslam	Deponitaxa	Fastställd deponitaxa.
Pensionskostnader	Påslag på lön	Fördelas till alla verksamheter.
Intäkter från mottagning våtslam	Renhållningstaxa	Av kommunfullmäktige beslutad taxa.
Kostnader Rödsta ÅVC samt övriga indirekta kostnader Avfall (både Kommunalt avfall och Verksamhetsavfall), med avdrag för skrotintäkter.	Schablon utifrån verkliga avfallsmängder. För 2024 användes 50 % Kommunalt avfall och 50 % Verksamhetsavfall	Detta är nödvändigt för att kunna särskilja Kommunalt avfall från Verksamhetsavfall. För 2024 är Kommunalt avfalls del 4 237 (4 918) tkr.

NOTER

Belopp i tkr

Not 1 Verksamhetens intäkter	2024	2023
Taxeintäkter	26 399	23 927
Övriga externa intäkter	5 035	83
Interna intäkter	2 142	560
Över-/ underuttag intäkter	4 804	1 592
Summa	38 381	26 161

Not 2 Verksamhetens kostnader	2024	2023
Material	-2 882	-514
Personalkostnader	-2 793	-1 848
Externt köpta tjänster	-25 887	-18 295
Från kommunen fördelade kostnader*	-6 191	-5 383
Summa	-37 753	-26 041

*Kostnader fördelade enligt redovisningsprinciperna på föregående sida.

Not 3 Avskrivning och nedskrivning

Avskrivningstider per anläggningstyp	År	Procent
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	15-33	3-7%
Maskiner och inventarier	5-10	10-20%
Årets avskrivning per anläggningstyp	2024	2023
Mark, byggnader & tekniska anläggningar	-197	-110
Maskiner och inventarier	-332	0
Summa	-529	-110

Not 4 Finansiella kostnader	2024	2023
Ränta kommunlån	-99	-11
Summa	-99	-11

Not 5 Mark, byggnader och tekniska anläggningar	2024	2023
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Ingående anskaffningsvärden	11 812	9 530
Inköp	0	2 282
Försäljningar/utrangeringar/omklassificering	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	11 812	11 812
Akkumulerade avskrivningar enligt plan		
Ingående avskrivningar enligt plan	-8 688	-8 579
Försäljningar/utrangeringar/omklassificering	0	0
Årets avskrivningar enligt plan	-197	-110
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-8 886	-8 688
Utgående planenligt restvärde	2 927	3 124

Not 6 Maskiner och inventarier	2024	2023
Akkumulerade anskaffningsvärden		
Ingående anskaffningsvärden	290	290
Inköp	7 936	0
Försäljningar/utrangeringar/omklassificering	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	8 225	290
Akkumulerade avskrivningar enligt plan		
Ingående avskrivningar enligt plan	-185	-166
Försäljningar/utrangeringar/omklassificering	0	0
Årets avskrivningar enligt plan	-332	-19
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-517	-185
Utgående planenligt restvärde	7 708	104

Not 7 Fordringar	2024	2023
Kundfordringar	3 813	1 373
Ingående mervärdesskatt på leverantörsskulder	569	778
Förutbetalda kostnader & upplupna intäkter	945	945
Fordran på avfallskollektivet	3 899	
Summa	9 226	3 097

Not 8	Över/Underuttag	2024	2023
	Kommunlån*	15 439	3 228
	Överuttag 2017	0	119
	Överuttag 2021	0	786
	Summa skuld till renhållningskollektivet	0	905
	Summa	15 439	4 133

**Avser Kommunalt avfalls del av kommunens lån. Detta är framräknat som verksamhetens restvärde på de materiella anläggningstillgångarna.*

Nu finns istället en fordran på kollektivet p.g.a ett underuttag 2024.

Not 9	Kortfristiga skulder	2024	2023
	Leverantörsskulder	2 844	3 890
	Utgående mervärdesskatt på kundfordringar	763	275
	Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	952,11	1 517
	Summa	4 559	5 682

VERKSAMHETSMÅTT

Kunder	2022	2023	2024	Enhet
Vanligaste avgift en- och tvåfamiljshus	2 130	2 571	2549	kr/år
Pris "Nils Holgersson" lägenhet	32	33	27	kr/m ²
Vanligaste avgift fritidshus	977	1 025	1 533	kr/år

Insamling - generellt				
Mängd insamlat farligt avfall	6,3	7,3	5,9	kg/person
Mängd insamlat kommunalt avfall, totalt inkl. trädgårdsavfall	457	426	424	kg/person
Mängd insamlat mat- och restavfall	212	240	184	kg/person
Mängd insamlat grovavfall	150	100	140	kg/person
Mängd insamlade förpackningar och returpapper	49	47	61	kg/person

Återvinning behandling				
Mängd kommunalt avfall till förbränning med energiåtervinning	312	325	271	kg/person
Mängd mat- och trädgårdsavfall till central biologisk behandling	18	6,8	18,3	kg/person
Mängd matavfall som hemkomposteras eller lämnas via avfallskvarnar till avlopp	0,2	0,28	1,4	kg/person
Mängd kommunalt avfall insamlat ämnat för materialåtervinning	113	79	112	kg/person
Andel av uppkommet matavfall som går till biologisk behandling	0,23	0,35	12,6	%
Andel kommunalt avfall insamlat för materialåtervinning, inklusive biologisk behandling	29	20	31	%
Andel kommunalt avfall insamlat för materialåtervinning, exklusive biologisk behandling och konstruktionsmaterial	25	18,6	27	%

Bortskaffande deponering				
Mängd kommunalt avfall till deponering	12,1	6,3	11,5	kg/person

Ekonomi exkl. slam o.d.				
Totala kostnader hushållsavfall exkl. slam	1 050	1 096	1 741	kr/person
Årskostnad service- och administration exkl. slam	511	507	572	kr/person
Årskostnad insamling mat- och restavfall	296	310	625	kr/person
Årskostnad förbränning inkl. fjärrtransport av restavfall	244	247	230	kr/person
Årskostnad övriga kostnader inom kommunala ansvaret	-	32	74	kr/person

Medarbetare				
Antal anställda	0,37	0,53	0,36	st/1000 person
Medelålder	40	-	-	År

Miljöbokslut				
Mängd kommunalt avfall till deponering	12,1	6,3	11,5	kg/person
Andel förnybara drivmedel - Insamling mat- och restavfall	0	0	0	%

